

Strategi for Jobcenter Aalborgs virksomhedssamarbejde 2014-2015

1. Indledning

Et stort udbud af kvalificeret arbejdskraft bidrager til at virksomhederne kan vækste til gavn for samfundet. Det er således et samfundsmæssigt tab, når en virksomhed ikke kan få besat en ledig stilling, ligesom det er et samfundsmæssigt tab, når en borger er ledig, sygemeldt eller ikke er i beskæftigelse på grund af helbredsmæssige problemstillinger. Desuden har det u hensigtsmæssige konsekvenser for både virksomhed og borger i form af lavere indtjening/indtægt, og for borgeren desuden risikoen for at komme længere væk fra arbejdsmarkedet.

Heldigvis sikrer markedskræfterne generelt, at den altovervejende del af virksomhederne selv finder den arbejdskraft de har brug for, ligesom den altovervejende del af lønmodtagerne selv finder beskæftigelse. Arbejderbevægelsens Erhvervsråd har for nylig vurderet, at antallet af jobskift på det danske arbejdsmarked pt. er cirka 54.000 hver måned.¹ Langt hovedparten af disse job besættes *uden* at jobcentre er involveret heri – fordi virksomhederne og lønmodtagerne finder hinanden via netværk, avisannoncer, jobportaler (inkl. andre end Jobnet).

Der er således en lang og stærk tradition for, at markedskræfterne så vidt muligt sikrer, at virksomhederne får den arbejdskraft de har behov for, hvilket er positivt – dem der kan selv skal selv.

Men der hvor markedskræfterne ikke er tilstrækkelige, har jobcentre en central rolle i forhold til at medvirke til, at virksomhederne kan få den arbejdskraft de har behov for, og at borgere klædes på til at komme i beskæftigelse. Jobcentre kan ikke løse disse opgaver alene. Virksomhederne, borgerne, erhvervs politik, socialpolitik, uddannelsespolitik mv. har også en central opgave, og det er i samspillet mellem disse, at virksomhederne og borgerne hjælpes bedst muligt.

Der kan peges på tre centrale opgaver, som jobcentre skal varetage – i et samarbejde med de relevante:

1. Flaskehalsproblemer på arbejdsmarkedet skal løses.

Nogle virksomheder har vanskeligt ved at finde den ønskede arbejdskraft, fordi efterspørgslen efter en given faggruppe overstiger udbuddet heraf. Her skal jobcentre påtage sig at være på forkant med udviklingen, og i samarbejde med uddannelsesinstitutioner og virksomheder medvirke til at sikre, at ledige uddannes indenfor de områder, hvor der er mangel på arbejdskraft, og at ledige med de rette kvalifikationer henvises til ubesatte stillinger.

2. Langtidsledige, ledige på vej mod langtidsledighed, ledige med kortere eller længerevarende funktionsnedsættelser, og andre der har det svært på arbejdsmarkedet skal hjælpes i beskæftigelse igen.

Borgere, der i kortere eller længere tid er uden beskæftigelse, og som har behov for hjælp fra jobcentret, skal hjælpes, så de igen bliver i stand til at komme i beskæftigelse. Der kan være via uddannelse, aktivering på en virksomhed, brug af mentor mv. Dette er også et bidrag til at sikre, at virksomhederne har den arbejdskraft, de har behov for.

---

¹ Det bemærkes, at niveauet er noget lavere end før finanskrisen, og derfor må forventes at stige i takt med de forbedrede konjunkturer.

http://ae.dk/files/dokumenter/analyse/ae_30-pct-af-jobbene-paa-arbejdsmarkedet-gaar-til-studerende.pdf

3. Jobcentret skal hjælpe virksomheder, der henvender sig om såvel rekruttering som fastholdelse af arbejdskraft.

Hovedparten af jobbene på arbejdsmarkedet besættes uden at jobcentret er involveret heri. Men nogle virksomheder ønsker jobcentrets indsats, når de har behov for arbejdskraft. Her er det afgørende, at jobcentret er i stand til at hjælpe virksomhederne, da det samtidigt forbedrer jobcentrets kendskab til udviklingen på arbejdsmarkedet. Jobcentret har også en opgave, når en virksomhed henvender sig om bistand til fastholdelse af arbejdskraft, ligesom jobcentret hjælper virksomheder, der ønsker at ansætte ledige på særlige vilkår.

Denne strategi for Jobcenter Aalborgs samarbejde med virksomhederne opstiller en række udviklingspunkter i forhold til de tre ovenstående centrale opgaver for jobcentret. Det er et udgangspunkt for strategien, og de indsatsområder der opstilles, at resultaterne ikke kun er jobcentrets ansvar, men at også virksomhederne har en interesse i at sikre, at de kan få den arbejdskraft de har behov for.

Strategien dækker samarbejdet med både private og offentlige virksomheder. Både private og offentlige virksomheder er centrale for et velfungerende samfund, ligesom de begge er væsentlige for jobcentrets muligheder for at varetage ovennævnte tre opgaver.

2. Flaskehalsproblemer på arbejdsmarkedet skal løses

Erhvervslivet og arbejdsmarkedet ændrer sig løbende og dermed ændrer kravene til arbejdskraftens kvalifikationer sig også. Således er Aalborg inden for en relativt kort periode gået fra at være en industriby domineret af en række store industrivirksomheder til i dag at have en langt mere bredspektret erhvervsstruktur, hvor mange brancher er i vækst.

Som følge heraf er efterspørgslen efter arbejdskraft også ændret i de senere år. Efterspørgslen efter fx ufaglærte er således faldet markant, mens der inden for andre erhverv (fx elektrikere) er opstået flaskehalse. Problemstillingen bliver ikke mindre i de kommende år, hvor store årgange vil forlade arbejdsmarkedet, hvorfor der inden for visse sektorer vil opstå mangel på arbejdskraft. Vi ved allerede i dag, at der bliver markant mangel på faglært arbejdskraft i de kommende år. For få uddannede og en stor afgang fra arbejdsmarkedet skaber en stor ubalance på arbejdsmarkedet. Udfordringen er at uddanne flere til faglærte og uddanne ufaglærte målrettet for at kompensere for behovet for faglærte.

Flaskehalse er et udtryk for at arbejdsmarkedet og uddannelsessystemet ikke spiller godt nok sammen, og skal afhjælpes for at brancher i vækst kan fortsætte deres udvikling. Da løsning af flaskehalsproblemer forudsætter adgang til relevant arbejdskraft, kræver afhjælpning af flaskehalsproblematikker en langsigtet indsats og et samarbejde mellem de relevante aktører.

Forudsætningen for at flaskehalsproblemer afhjælpes er en viden i rette tid om virksomhedernes behov for arbejdskraft. Her vil Jobcenter Aalborg påtage sig opgaven med at være på forkant og via kontakten til virksomhederne at oparbejde et kendskab til deres kommende behov for arbejdskraft. Tilsvarende forventes det, at virksomheder vil indgå positivt i et samarbejde med jobcentret om at identificere, hvorhenne der bliver mangel på arbejdskraft, og at uddannelsesinstitutionerne uddanner den arbejdskraft, som virksomhederne efterspørger. Jobcentret vil styrke dialogen med uddannelsesinstitutionerne herom.

På kort sigt handler det om at opkvalificere ledige i retning af virksomhedernes behov, hvilket både kommer den ledige og virksomheden til gavn, jf. afsnit 3 nedenfor.

Som sagt er kendskab til erhvervslivets og arbejdsmarkedets udvikling nødvendigt for at kunne løse flaskehalsproblemerne. Jobcenter Aalborg vil derfor påbegynde en mere opsøgende indsats over for virksomhederne for af den vej at få mere kendskab til virksomhedernes behov. Formålet med virksomhedsbesøgene er at forbedre jobcentrets kendskab til virksomhedernes behov og dermed blive i stand til at give en bedre service overfor virksomhederne.

Virksomhedsbesøgene vil blive tilrettelagt med udgangspunkt i strategiske overvejelser om, hvilke brancher der er i vækst, og fastlagt i sammenhæng med Aalborg Kommunes erhvervs politik og i dialog med virksomhederne, a-kasser, Erhvervsafdelingen, Beskæftigelsesregionen, uddannelsesinstitutioner m.fl. Udmøntningen vil blive fastlagt i de årlige beskæftigelsesplaner og dermed også drøftet i Det Lokale Beskæftigelsesråd, Aktiveringsudvalget, Erhvervsrådet, Beskæftigelsesudvalget og byrådet.

3. Borgere skal i beskæftigelse

Jobcentret har - i samspil med andre aktører på arbejdsmarkedet og i samspil med virksomheder - en vigtig opgave i at sikre, at langtidsledige, ledige på vej mod langtidsledighed, ledige med kortere eller længerevarende funktionsnedsættelser, og andre der har det svært på arbejdsmarkedet hurtigst muligt hjælpes til at få en plads på arbejdsmarkedet. En lang række indsatser skal i det arbejde tages i brug - alene eller i samspil med hinanden.

Erfaringsmæssigt har det vist sig, at et tæt samspil med virksomhederne giver gode effekter i indsatsen – dels for den enkelte borger og dels for virksomhederne, der løfter en del af ansvaret for at ledige og syge bringes i beskæftigelse, og dermed også er med til at sikre, at virksomhederne løbende har den arbejdskraft, der er behov for, hvis virksomhederne også i fremtiden skal kunne løse opgaver.

Derfor vil virksomhedspraktik og løntilskud fremadrettet fortsat være et af de virkemidler, som Jobcenter Aalborg vil bringe i anvendelse for at sikre opkvalificering til konkrete jobs, afklaring af den enkelte til brancheskifte eller uddannelsesvalg og tilknytning til konkrete arbejdspladser og efterfølgende ordinære ansættelser.

Hidtil har Jobcenter Aalborg aktiveret relativt få ledige og sygemeldte i virksomhederne og ligger i sammenligning med 6-byerne relativt lavt i forhold til anvendelse af virksomhedsaktivering. Dette skal ændres, da ledige har brug for at blive tilknyttet rigtige arbejdspladser, og fordi virksomheder har brug for et stort og kvalificeret udbud af arbejdskraft. Dertil kommer, at der er økonomi i at tænke virksomhederne ind i jobcentrets indsats, da de statslige refusioner i de kommende år vil ændres, således at kommuner, der inddrager virksomheder i beskæftigelsesindsatsen, belønnes. Samtidig har Aalborg kommune de laveste forsørgelsesudgifter pr. indbygger og har således allerede skaffet et stort økonomisk råderum for kommunale initiativer. En øget virksomhedsindsats kan øge dette råderum yderligere.

Da det gavner den enkelte, virksomhederne, kommunen og samfundet som helhed vil Jobcenter Aalborg fremadrettet sikre, at Jobcenter Aalborg kan måle sig med de bedste sammenlignelige jobcentre i forhold

til at anvende virksomhedsvendte indsatser. Derfor skal der for alle jobcentrets målgrupper ske en øget anvendelse af virksomhedsaktivering. Konkret vil det betyde, at:

- Jobklare ledige som udgangspunkt opkvalificeres til det ordinære arbejdsmarked – i tæt samspil med virksomhederne i form af virksomhedspraktik, løntilskud eller jobrotation.
- Aktivitetsparate ledige² modtager en opkvalificerende indsats på virksomheder eller i virksomhedscentre, for at opnå tilknytning til og udvikle personlige kompetencer i rigtige arbejdsmiljøer.
- Personer på kanten af arbejdsmarkedet og sygedagpengemodtagere sikres tilknytning og tilbagevenden til arbejdsmarkedet gennem en aktiv og håndholdt indsats.

Ledige, der har behov og kan, skal således have en indsats på virksomhederne.

For at sikre, at der er mål og retning i samarbejdet med virksomhederne om de ledige – og at ledige får en indsats, der på sigt kan medvirke til ordinær beskæftigelse - vil Jobcenter Aalborg arbejde på at skabe tættere dialog mellem Jobcentret, Erhvervsafdelingen, virksomhederne, uddannelsesinstitutionerne og akasser med henblik på, at ledige understøttes i at få en indsats på det arbejdsmarked, der aktuelt og på sigt har behov for arbejdskraft. Netop samspillet og erfarings- og videndeling mellem alle relevante aktører vil være med til at sikre, at indsatsen med at bringe borgere i beskæftigelse, retter sig mod arbejdsmarkeds behov – samt være med til at imødegå flaskehalse som følge af mangelproblematikker.

Også borgere, der traditionelt ikke har fået en indsats på ordinære arbejdspladser, skal fremadrettet i højere grad hjælpes den vej. Således skal udsatte ledige og borgere på kanten af arbejdsmarkedet, der er omfattet af reformerne på kontanthjælpsområdet og førtidspension- og fleksjobområdet, i højere grad sikres en tilknytning til arbejdsmarkedet.

Det betyder fremadrettet, at virksomhedsindsatsen ikke kun anvendes til de stærkeste ledige, som det historisk har været tilfældet, men også ses som et redskab, der kan skabe værdi og progression for ledige og udsatte, der traditionelt er blevet tilbudt personlighedsudviklende forløb internt i kommunen, og dermed på sigt er med til at øge arbejdsudbuddet i kommunen og i samfundet som hele.

Konkrete måltal for antallet af personer i virksomhedsrettet indsats vil blive opstillet i den årlige beskæftigelsesplan og omsat til måltal for de enkelte afsnit i jobcentret via målstyringsaftalen.

4. Jobcentret skal hjælpe virksomheder, der henvender sig om rekruttering eller fastholdelse af arbejdskraft

De fleste virksomheder løser selv deres rekrutteringsopgaver, og det er positivt, at markedet så vidt muligt selv sikrer besættelse af ledige stillinger. Men hvor virksomhederne ikke selv kan få besat stillingen, eller hvor virksomheden ønsker jobcentrets hjælp hertil, skal jobcentret naturligvis træde til og yde en effektiv service til virksomhederne.

---

² Unge der ikke er uddannelsesparate da de har faglige, sociale og/eller helbredsmæssige problemer, samt over 30-årige, der ikke er jobklare.

Virksomheder, der har behov for bistand til rekruttering af arbejdskraft, skal have hjælp fra jobcentret. Og ud over at bistå virksomheden med at få den nødvendige arbejdskraft er det ligeledes væsentligt for Jobcenter Aalborg at være i dialog med virksomhederne, da jobcentret dermed forbedrer sit kendskab til virksomhederne, brancher og udviklingen på arbejdsmarkedet.

Jobcentret skal være synligt for virksomhederne og skal opleves som en seriøs samarbejdspartner, der bistår virksomhederne med at få dækket deres behov. For at lette virksomhedernes adgang til jobcentret vil Jobcenter Aalborg etablere en ny synlig indgang for virksomhederne – Virksomhedsservice. Virksomhedsservice skal være indgangen for alle virksomheder, der har behov for bistand fra jobcentret, og som ikke i forvejen har en kontaktperson ved jobcentret.

Virksomhedsservice skal kunne håndtere alle henvendelser – enten ved selv at tage hånd om dem, eller også ved at viderevisitere dem til rette enhed i jobcentret. Virksomhedsservice skal have en klar serviceprofil med servicemål, der klarlægger, hvad virksomhederne kan forvente, ligesom virksomhederne via en hjemmeside skal kunne få en klar oversigt over, hvad jobcentret kan tilbyde. Ud over bistand til rekruttering af arbejdskraft er det fx hjælp til fastholdelse af medarbejdere, bistand til virksomheder, der vil ansætte ledige på særlige vilkår.

5. Omsætning af strategien

For at sikre, at strategien bliver omsat og de 3 opgaver – afhjælpe flaskehalse, sikre borgere kommer i beskæftigelse og at virksomheder serviceres med henblik på rekruttering og fastholdelse – løses tilfredsstillende, vil Jobcenter Aalborg arbejde på at skabe de bedste forudsætninger for optimal opgaveløsning.

Jobcenter Aalborg anvender mange ressourcer på virksomhedssamarbejde – dels med henblik på at udplacere ledige og dels for at servicere virksomheder. Det er vurderingen, at anvendelsen af disse medarbejderressourcer kan optimeres. Derfor vil der fremadrettet være fokus på fem potentielle udviklingspunkter:

1. Jobcenter Aalborg vil i forbindelse med implementering af strategien sætte fokus på kompetenceudvikling hos medarbejdere og ledere. I forhold til at kunne yde virksomhederne en kvalificeret service, er det nødvendigt, at alle medarbejdere og ledere er klædt på til at kunne gå i dialog om virksomhedernes behov, ligesom dette også er forudsætningen for at kunne give ledige den rigtige vejledning.
2. Jobcenter Aalborg vil arbejde på i højere grad at skabe mere moderne og fleksible løsninger i virksomhedskontakten – bl.a. gennem anvendelse af it-kommunikation og digitalisering.
3. Jobcenter Aalborg vil arbejde med at skabe mere fleksibilitet i organiseringen og i forhold til hvem, der varetager hvilke opgaver i jobcentret, herunder hvordan opgaven med den virksomhedsvendte indsats udbredes i de enkelte enheder.
4. Jobcenter Aalborg vil arbejde med mere koordinering og helhed i virksomhedssamarbejdet. Bl.a. skal der fremadrettet sikres, at den opsøgende virksomhedsindsats i forbindelse med eksempelvis særlige kampagner skal registreres, således at der følges op på at fx alle relevante virksomheder inden for de udvalgte brancher får et virksomhedsbesøg, herunder også virksomheder, som jobcentret hidtil ikke har samarbejdet. Samtidigt bliver det muligt at følge op på effekterne af de særlige kampagner.

5. Jobcenter Aalborg vurderer, at der er behov for en mere systematiseret indsats, når det gælder besættelse af de virksomhedspraktikker og løntilskudspladser, som jobcentrets medarbejdere får viden om ved virksomhedsbesøg. Jobcentret vil udarbejde en model for, hvordan løntilskuds- og virksomhedspraktikpladser mest effektivt formidles i jobcentret, herunder at der følges op på at alle relevante ledige pladser besættes. En øget registrering vil medføre en øget videndeling om, hvor der er ledige pladser og bidrage til hurtigere besættelse heraf.

Da der er tale om en overordnet strategi, vil den efterfølgende blive omsat til konkrete indsatser og initiativer. I forbindelse med den årlige udarbejdelse af beskæftigelsesplanen – som bl.a. beskriver de aktuelle muligheder og udfordringer på det nordjyske arbejdsmarked - vil der med afsæt i strategien blive defineret konkrete indsatsområder og mål, der skal arbejdes med og prioriteres i virksomhedskontakten. Disse vil endvidere blive omsat i målstyringsaftalerne.